

Elliott-ova teorija talasa

Idealni Elliott-ov obrazac kretanja tržišta se sastoji od pet talasa na rastućem tržištu, koje slede tri talasa padajućeg tržišta. Teorija koju je zasnovao Ralph Nelson Elliott je prvi put objavljena u vidu monografije, koju je napisao Charles J. Collins, 1938. godine, na temeljima originalnog rada R. N. Elliott-a. Danas veoma popularna i poznata pod nazivom Elliott Wave Analysis (EWA), najčešću primenu nalazi u tehničkoj analizi finansijskih tržišta, a zapravo se reflektuje na područje sveobuhvatne analize pojava i kretanja u društvu, načinu života i rada društva kao zajednice, tačnije, ukupnog života i delovanja čoveka u prostoru i vremenu, univerzumu...

Analiza tih kretanja je, pre svega, bazirana na proučavanju i predviđanju „pomeranja“ pod direktnim uticajima psihologije mase, tako da kao princip uspostavlja valovite putanje u cikličnim ponavljanjima od osam osnovnih talasa.

Veza između Elliott-ove teorije talasa i Dow teorije

Daleke 1882. godine, Charles Dow je objavio svoje ideje u seriji pisanih priloga za Wall Street Journal, koje se, po mišljenju mnogih današnjih stručnjaka, nesumnjivo smatraju kamenom temeljcem tehničke analize, čak i da su upravo analize i građene na postavci te teorije.

Po Dow teoriji, rastući trend podrazumeva situaciju u kojoj je svaka uzastopna zaključna cena viša od pređašnje zaključene cene, odnosno, rastući trend sledi obrazac rastućih vrhova. U suprotnoj situaciji se definiše padajući trend tržišta.

Ovakav pristup i definicija trenda upravo predstavlja osnov analize trenda. Dow je smatrao da se trend sastoji od tri dela: primarnog, sekun-

darnog i manjeg trenda, koje je uporedio upravo sa: plimom, osekom i manjim talasanjem mora. Sasvim je očito i zanimljivo da su morska kretanja, kao prirodne pojave, uticala na nastajanje kako Dow-ove tri rastuće faze up-trenda, tako i na Elliott-ovu teoriju talasa, koja je zasigurno postigla dalji razvoj i poboljšanje teorije talasa, postavljene na prelazu dva prethodna stoleća.

Teorija talasa ima tri važna elementa – obrazac, odnos (meru) i vreme. Obrazac predstavlja formaciju talasa, koji su najvažniji deo Elliott-ove teorije. Analiza odnosa talasa je korisna prilikom određivanja tačaka odstupanja od trenutnog trenda i predviđanja cena, merenjem veza između različitih talasa. Vremenske veze potvrđuju obrasce talasa i njihovu veličinu, mada su podeljena mišljenja u vezi sa pouzdanošću u tržišnom predviđanju.

Osnov Elliott Wave teorije

U svom osnovnom obliku, teorija govori da finansijska tržišta slede ponavljajući ritam od pet talasa rastućeg trenda, nakon koga slede tri talasa padajućeg trenda, tako da se jedan

Elliott Wave – Osnovni obrazac (www.forexns.com)

ciklus zapravo sastoji od osam talasa. U rastućem delu ciklusa, talasi koji se kreću u pravcu trenda se zovu impulsivni, dok se talasi koji se kreću u suprotnom smeru nazivaju korektivni. Pored osnovnog izgleda ciklusa talasa, u obzir se mora uzeti i nivo trenutnog trenda na tržištu. Naravno, postoji mnogo različitih nivoa trendova na tržištu, a poznato je da je R. N. Elliott zabeležio devet različitih nivoa (veličina) trenda, od velikog superciklusa, koji se proteže dvesta godina, do izuzetno kratkog ciklusa, koji traje tek nekoliko sati i manje. Najvažnije je istaći da osnovni ciklus od osam talasa ostaje isti, bez obzira na nivo trenda koji se analizira. Lako je zaključiti da se, zapravo, svaki talas deli na

manje talase, koji se dalje dele na još manje. Svaki manji talas je deo većeg talasa! Još jedna veoma bitna karakteristika talasa je važna za uočavanje. Naime, manji talasi, u okviru jednog većeg talasa se javljaju u formaciji pet, ukoliko se njihovo kretanje odvija u smeru trenda velikog talasa, dok se talasi, koji se kreću u suprotnom smeru od velikog (glavnog) talasa odvijaju u formaciji od tri talasa. Ova osobenost povlači za sobom jednu još važniju činjenicu u teoriji talasa, koja glasi: korekcija se nikada ne može dogoditi u pet talasa!

Fibonacci-jevi brojevi – osnov teorije talasa

U svojoj knjizi Nature's Law, Elliott navodi da je matematički temelj za teoriju talasa čuveni Fibonacci-jev niz. Tačnije rečeno, odnosi između talasa unutar ciklusa se mogu prikazati matematičkim nizom: 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, ...do beskonačnosti, što upravo predstavlja matematičku osnovu Elliott-ove teorije talasa. Šta više, navedeni niz je mnogo ranije ustanovljen pod nazivom Fibonacci-jevi brojevi, po italijanskom matematičaru Leonardu Fibonacci, koji je živio krajem XII i početkom XIII veka.

Pomenuti niz ima nekoliko zanimljivih svojstava, koja se ogledaju u gotovo konstantnom odnosu između brojeva. Zbir bilo koja dva uzastopna broja, jednak je sledećem većem broju, dok odnos višeg i nižeg broja u nizu konvergira prema 0,618; isto se tako odnos nižeg i višeg broja u nizu konvergentno približava inverziji broja 0,618, odnosno broju 1,618. Upravo ovi pomenuti odnosi brojeva u Fibonacci-jevom nizu predstavljaju matematičku bazu za proračun veličine talasa, odnosno, analizom odnosa talasa se određuju

Pomenuta literatura je upravo nešto što preporučujemo kao dobar osnov za predstojeći Elliott Wave Trading Seminar, koji će se održati u periodu od 12. do 15. aprila 2010. u Beogradu. Ovom prilikom ćemo imati zadovoljstvo da se družimo i radimo sa jednim od najvećih eksperata Todd Gordon-om, sa Wall Street-a u New York-u. Poseban kuriozitet seminara je princip SOTD - Strategy Of The Day, koji će nam privediti gospodin Todd Gordon i na taj način nam uživo dočarati učešće u Live Real Time Trading Workshop-u. Nekoliko hiljada učesnika svetske berze svakodnevno prati analize i rad ovog prestižnog trader-a, a ovom prilikom imamo čast da vam predstavimo jednu od analiza grafikona, koju smo sačinili na primeru jednog od skoršnjih SOTD, gospodina Todd Gordon-a.

Grafikon - Elliott Analysis (12345 - Osnovni Elliott talas padajućeg trenda, 12345 - Elliott talasi u okviru najdužeg 3. talasa ABC - glavni korektivni talasi, abc i abc - korektivni sell i buy talasi unutar talasa A, B i C)

tačke odstupanja od tekućeg trenda, tako predviđajući očekivane visine cena na tržištu.

Najčešće korišćeni brojevi u analizi postotnog odstupanja od trenda su: 61,8 %, 50% i 38,2%, poznati kao „zlatni preseoci“.

I na kraju, postoji veza između vremena i Fibonacci-jevog niza, uz napomenu da je vremenske ciljeve teže predvideti, pa se iz tog razloga smatraju najmanje važnima od sva tri elementa teorije talasa. Fibonacci-jevi vremenski ciljevi se određuju na osnovu najviših i najnižih nivoa tržišta, u određenom vremenskom periodu, kao značajnih tačaka obrta na koje se primenjuje poznati niz i pravi prognoza budućih dešavanja za naredni vremenski okvir – trgovinski dani, sedmice, meseci...

Elliott-ova teorija talasa se nastavlja na klasičnim pristupima tehničkoj analizi, kao što je Dow teorija. Budući da ona uzima u obzir sva tri elementa (obrazac, meru i vreme), za razliku od tradicionalnih metoda, analizira ih preciznije i uz kombinaciju Fibonacci-jevih odnosa nesumnjivo povećava prediktivan značaj. U nekim slučajevima su Elliott-ovi obrasci vrlo jasni, ali ima momenata kada je pogrešno ignorisanje ostalih tehničkih alata, a u prilog jasnijeg prognoziranja kretanja cena korišćenjem Elliott-ovih načela. U svakom slučaju, dobra i pouzdana tehnička analiza finansijskih tržišta podrazumeva korišćenje Elliott-ove teorije talasa sa ostalim tehničkim teorijama, što bi za rezultat imalo koncizan i

sveobuhvatan način rešenja problema tržišnog predviđanja.

Nakon smrti Ralph Nelson Elliott-a, teoriju koju je uspostavio nastavlja da neguje A. Hamilton Bolton, objavljujući dodatke Elliott Wave u časopisu Bank Credit Analyst, od 1953. do 1967. god. I kasnije, sve do danas, veliki broj analitičara, posebno iz oblasti tehničke i psihološke analize finansijskih tržišta, veoma predano posvećuju pažnju izučavanju i primeni Elliott teorije, kao osnovnom principu postavke tehničke analize i više od toga...

Danas, kada se sve značajnije teži ka svakodnevnom predviđanju ponašanja tržišta primenom veoma popularne Elliott Theory, sasvim sigurno se među najvećim poznavacima posebno izdvajaju najznačajnija imena svetske finansijske scene, kao sto su Robert Precher i A. J. Frost, pisci popularne knjige Elliott Wave Principle. ■

UPOZORENJE

Forex Market je tržište visoke volatilnosti i podložno je velikim i naglim promenama u kratkim vremenskim intervalima, što ga postavlja u grupu rizičnih tržišta. Korišćenje DEMO računara i upotreba platforme su besplatni i dostupni svima, i preporučljivo je da se što duže koriste za učenje, analizu i praćenje aktivnosti tržišta. Primeri u ovom tekstu namenjeni su u edukativne i informativne svrhe i nisu saveti za trgovanje.

Violeta Milićević,
Int. broker of Broco Group, Russia
Market Technical Analyst
Agencije Tink, Novi Sad
www.forexns.com